

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

Megyei érdekű ujság. A Bácsbodrogymegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KULA, TELEFON 14
Hirdetések árszabás szerint
Nyílt-tér soronként 40 fillér

KISS GYULA
B.-B. vm. közs. jegyzők egyes. elnöke
SZERKESZTŐSÉG
BERCSÉNYI JÓZSEF
B.-B. vm. közs. jegyzők egyes. főjegyzője

Felölös szerkesztő
BERKOVITS REZSŐ
Kiadótulajdonos
BERKOVITS MÁRK

Előfizetési díj negyedévre 2 K
félévre 4 K, egész évre 8 K
Egyes szám ára 20 fillér
Megjelen vasárnap

XVIII. évfolyam

KULA, 1914 július 19.

30. szám

A járási kormányzat.

A közigazgatási reform rendelkezései állandóan érdeklők a közönséget. Kíváncsiak, milyen lesz az új törvény, amely szakítani fog a hagyománnyal s a magyar közélet nevéért vívókat: a közigazgatást a modern élet követelményeihez fogja idomítani. Bennünket legfőképpen a reformnak az a része érdekel, amely a járási bizottságok föllállítására vonatkozik. Az életben miként fog teleni az újításnak ez a része? Mi is lesz tulajdonképpen a járási bizottság hatásköre?

A járás tudvalevőleg a régi megyében csak területi beosztást jelentett, azonban híjával volt minden önállóságnak. A Tisza kormányának tehát nagy érdeme, hogy olyan törvényt hozott, amely megengedi hogy a községek ügyes-bajos dolgaikat a járási székhelyen intézhessék el és ne a nehézkesen mozgó, távoleső megyeházán. Szóval jövődében nemcsak területi beosztást jelent ez a szó: járás, hanem tartalmat is foglal magában. A járásban a megye dolgának egy részét a járási bizottság fogja végezni. A járási bizottság tagjainak kétharmadát a megyei közgyűlés választja, egyharmadát pedig a főispán nevezi ki. A bizottságnak a főszolgabíró az elnöke, az előadói pedig a szolgabírák, a járási- és állatorvos, számvevőség és erdőgazdálkodás fejei és az iskolafelügyelő. Az előadóknak azonban csak azon ügyekben van szavazati joguk, amelyet előadtak. Így pl. iskoláügyekben az állatorvos nem dönthet. Az eredeti javaslat szerint a bizottságnak 6 tagja lesz. Ez a szám azonban a belügyminister engedélyével kilencre vagy tizenkettőre bármikor fölemelhető. A bizottság hatáskörébe fognak tartozni: a

járas összes községi ügyi, népoktatási, gazdasági, közegészségügyi tennivalói is.

A járási bizottságnak az is tagja lehet, aki a megyei közgyűlésnek nem tagja. A bizottság tagja lehet továbbá állami, városi tisztviselő és községi előjáró is. Am ezzel a joggal is csak kivételesen szabad élni. Az önkormányzat elveinek megtagadása volna, ha a többség a községi előjárók sorából kerülne ki. A járási bizottság ugyanis a községek ellenőrzője, az előjárókból álló bizottság tehát magamagán gyakorolná a fölügyeletet és ellenőrzést.

A bizottság havonként tartja gyűléseit. Hatáskörét huszonegy pontban sorolja fel a javaslat. Vannak ügyek, melyekben elsőfoku hatóság, másokban főlebbező fórum; ismét másokban véleményt ad a közigazgatási bizottságnak. Minden határozatát ehhez lehet megfeleltetni.

A megyei közgyűléstől nem eléggé méltányolt községi ügyek ezután a járási bizottság révén hathatósabb gondozásban részesülnek. A községi fellendülése, a nemzeti vagyonnak erkölcsi és anyagi gyarapodása lesz ennek a következménye. A legszébb eredménnyel kecsegtet a népnevelési intézetek ellenőrzése. Ha a járási bizottságnak ez volna az egyetlen föladata, akkor is méltó volna rá, hogy bizakodó érzéssel és várakozással tekintünk működése elé.

Közelről érdekel bennünket, hogy a közigazgatási reformok megalkotása után milyen hatáskört töltsön a községi élet megnyilvánulásainak irányítására.

A főszolgabíró, amint a javaslat 95. §-a kontemplálja, nem veszít jelenlegi hatásköréből, sőt az jelentékenyen tágul,

minthogy a 88. § szerint ő lesz a járási bizottság elnöke.

Ma a főszolgabíró közvetlen fölügyeletet gyakorol ugyan a községek igazgatása felett, de a község autonóm életében — a tisztújító székkelet kivéve — törvényes ingerenciával nem bír. Nem vesz részt a községek képviselőgyűléseiben, nem irányíthatja ezek elhatározását, de nincs befolyása a hozott határozatok fölülbírlására körül sem azok jóváhagyására, illetőleg megváltoztatására tekintetben, mert a községek határozatai felett a vármegyei törvényhatósági bizottságát illeti a döntés joga, szóval ma az a helyzet, hogy a főszolgabírótól a községek autonóm élete minden vonalon és teljesen független.

A vármegyei közigazgatásról szóló törvényjavaslat a mai helyzetet lényegesen megváltoztatja, amíg a községek autonóm ügyeiben másodfokú hatósággá a járási bizottságokat teszi s ezek elnökévé a járás főszolgabíróját delegálja.

A javaslat által teremendő ez az új helyzet sem teszi ugyan lehetővé, hogy a főszolgabíró az autonóm életben elhatározó szerephez jusson, de mint a járási bizottság elnöke, irányító befolyást fog gyakorolni mégis az autonóm élet kialakulására, mert jelentős része lesz abban, hogy a községek határozatai sanctionáltak-e, avagy megsemmisítettek. A községi törvény szerint a községek számadásait és költségvetéseit illetőleg a törvényhatósági bizottságot eddig megillető jogkör a járási bizottságra száll át; természetes, hogy a járási bizottságot a főszolgabíró nemcsak elnöki, hanem főszolgabírói minőségében is hatalmasan befolyásolni fogja, előadói egyenesen az ő intencióinak megfelelő javaslatok készítésére utasítja, természetes

A nők.

Irta Csehov.

Petrovics Fedor tanfelügyelő, aki igazságos és nagylelkű embernek tartotta magát, egy alkalommal Vremenszky tanítót fogadta hivatalában.

— Igen, Vremenszky úr, elbocsátása kikerülhetetlen! Ilyen hanggal nem töltheti be tanítói hivatását. De hát, hogy vesztette el a hangját?

— Fölhevülve hideg sört ittam... sipított a tanítót.

— Szomorú dolog. Tizennégy évi tanítás után ilyen szerencsétlenség! Az ördög tudja minő csekélység is véget vethet az ember karrierjének. Mi a szándéka most?

A tanítót nem válaszolt.
— Nőm és két gyermekem van... sipogott a tanítót.

Csend lett. A tanfelügyelő izgatottan járt le s föl a szobában.

— Fogalmam sincs róla, mit tegyek önnek! Tanítót nem lehet, nyugdíjra még nem jogosult... elbocsátani, a sors kényére bízni, ki a nagy világba, nem méltányos. Ön jóra való ember, tizennégy évi szolgálata, a mi szempontunkból javára szolgál. De mi módon? Mit tehetnék az érdekében? Képzelve magát az én helyzetembe! Mit csinálhatok önért?

Csend volt. A tanfelügyelő gondolatokba merülve le s fel járt, Vremenszky pedig megadva magát balsorsának, az asztal végén ült és szintén gondolkodott.

— Csodálom, hogy hamarabb eszembe nem jutott! — törte meg hirtelen a csendet a tanfelügyelő. — Hallgasson meg, mit ajánlok önnek! A jövő héten menházunkban megüresedik az irnoki állás. Ha akarja foglalja el! Nos?

Vremenszky arca ragyogott a nem várt kegytől.

— Ez kitűnő! — szólta a tanfelügyelő. Még ma írja meg a kérvényt!

Vremenszky eltávozása után megkönnyebülést és meglepedést érzett Petrovics Fedor, már nem volt szeme előtt a sipogó pedagógus görnyedt alakja s jóleső érzéssel vallhatta be, hogy midőn üresedésben levő állást ajánlott föl neki, igazságosan, lelkiismeretesen cselekedett, mint egy tisztességes, egyenes ember. Ez a kellemes hangulata nem sokáig tartott. Mikor hazament s alig, hogy az ebédhez ült, felesége imígy szólt hozzá:

— Ah, majd elfeledtem! Tegnap itt volt Szergejevna Nina valami fiatal ember érdekében. Mondják, hogy a menházban üresedés lesz...

— Az az állás már oda van ígérve másnak — válaszolt a tanfelügyelő és elkomorodott. — Különbben ismered az én elvem: protekciónak nem adok helyet.

— Tudom, de Szergejevna Nina kedvéért azt hiszem, kivételet tehet. Ugy szeret minket, mint rokonait s eddigi jószágát még nem viszonoztuk. Ne is gondolj, Fedor, az elutasítására! Szeszélyeiddel őt is, engem is megsértesz.

— És kit ajánl?

— Polzuhint.

— Miféle Polzuhint? Tán csak nem azt, aki újévkor a műkedvelőelőadásban játszott? Üri ember ez? Szó sincs róla!

A tanfelügyelő abbahagyta az evést.
— A világért se! Isten őrizzen! — folytatta.
— Ugyan miért nem?

— Értsd meg, lelkem, hogy az a fiatal ember, aki nem egyenes úton jár, hanem asszonyok pártfogójak, az haszontalan fráter. Mért nem jön hozzám ő maga?

A tanfelügyelő ebéd után szobájában a pamlagra dőlt s az érkezett lapokat és leveleket kezdte olvasni.

„Kedves Petrovics Tivadar! — Irta a polgármesterné. — Valamikor azt mondta rólam, hogy a szivekbe látok és emberismerő vagyok. Nos, itt az alkalom, hogy erről tényleg meggyőződjék. E napokban fölkeresi önt bizonyos Polzuhin, aki a menházi i nokságra pályázik sakit

én igen derék fiatal embernek ismerem. Nagyon rokonszenves ifjú. Jó indulatába ajánlom, meg fog győződni, stb. stb.“

— Szó sincs róla! Isten ments! — mondta a tanfelügyelő.

Ettől fogva nem volt nap, hogy ne kapott volna levelet a Polzuhin érdekében. Egy szép reggelen megjelent maga Polzuhin is — kiborított, zsoké arcú kövér fiatal ember — új teketé ruhában.

— Hivatalos ügyekben nem itt, hanem hivatalomban fogadok, szólta szárazon a tanfelügyelő, midőn kérelmét meghallgatta.

— Böcsánat, nagyságos uram, — de koros ismerőseink azt tanácsolták, hogy egyenesen ide jöjjenek.

— Hm!... mormogott a tanfelügyelő s gyűlölettel nézte Polzuhin hegyes orru cipőjét. — Amint tudom, az ön atyja vagyonos ember, ön sem szorul rá, mi szüksége van hát erre az állásra? Biztosan a pénzvág!

— Oh, nem a pénzvág, hanem... az állami szolgálat...

— Ugy!... Azt hiszem egy hónap alatt beleun a szolgálatba s ott hagyja, pedig vannak pályázók, akikre nézve ez az állás egész életükre karrier. Vannak szegények, akik...

— Nem unom én meg, nagyságos uram, — vágott közbe Polzuhin — igyekezni fogok.

A tanfelügyelőt bosszantotta a dolog.

— Mondja csak, — kérdezte megvető mosollyal, — mért nem fordult közvetlenül hozzám, miért kellett előbb hölgyeket háborgatni?

— Nem tudtam, hogy ez kegyédnek kellemetlen — válaszolt Polzuhin zavartan. — De ha nagyságod nem tulajdonít jelentőséget az ajánló leveleknek, bizonyítványt is mutathatok...

Kívott a zsebéből egy irást és átadta a tanfelügyelőnek. A bizonyítvány hivatalosan volt kiállítva és pecséttel is ellátva, rajta a kerületi kormányzó aláírása. Nyilvánvaló, hogy a kormányzó olvastalanul írta alá, hogy valami alkalmatlankodó asszonyságtól szabaduljon.

folyománya lesz ennek az is, hogy a község autonóm akarata, amelynek végrehajtása iránti szándék a költségvetés számadataiban jelentkezik: a legnagyobb mértékben függésbe jön a főszolgabíró akaratától.

A községek autonóm életének ügyszolván egyetlen öntudatos szerve a jegyző. A jegyző feladata, hogy a község érdekeit minden egyéb érdekekkel szemben megvédelmezze, mert a község többi szervei — általánosságban beszélünk — néha az érdekek felismerésére sem alkalmasak és képtelenek, védelmükre pedig annál kevésbé bírnak készséggel.

A főszolgabíró lesz továbbra is a jegyzőnek fegyelmi hatósága és a főszolgabíró kezében marad a candidacionális jog.

A vármegyei közigazgatásról szóló törvényjavaslat nemcsak az 1886. XXI. törvénycikket helyezi hatályon kívül, ha törvényerőre emelkedik, hanem más törvények megsején is keresztülszánt.

Módosítja a vármegyei tisztviselők fegyelmi eljárásáról szóló 1886. XXIII. törvénycikket, az 1886. XXII. törvénycikket pedig kardinális részeiben változtatja meg, amidőn a községek autonóm ügyeit kivézi a törvényhatósági bizottságok hatásköréről s a közigazgatási bizottságok, mint az autonóm ügyek leendő felelősségi fóruma és a község közé beilleszti másodfokú hatóságnak a teljesen új intézményt, a járási bizottságot.

Nem lehet tehát sem elvi, sem gyakorlati akadály annak, hogy a községi törvénynek másirányú rendelkezései is ne módosíthatóak az új törvényalkotás keretében.

Ezeknek a módosításoknak fel kell ölelniük a főszolgabíró fegyelmi hatáskörét és candidacionális jogát.

A községek érdeke feltétlenül megkívánja, hogy jegyzők, akik elvégre önkormányzati tisztviselők s akiknek ebből minőségükben bizonyos mértékben független helyzetbe kell jutniuk az állami tisztviselő főszolgabírótól, a községek érdekeinek megvédelmezésére irányuló elhatározásaikban ne legyenek kénytelenek szemük előtt egyedül existenciájuk megvédését tartani, hanem maguk ezek az érdekek legyenek a döntő szempontok, amidőn jogorvoslati úton kell keresni a község érdekeinek megmentését.

Az az eszme, amely körül annyi szó hangzott el, annyi tinta formálódott betűvé: a községek fejlődése sohasem ölthet testet, ha a fejlődés hivatott irányítói, a jegyzők esetleg bilincsekbe veretnek.

— Meg kell hajolnom... mondá a tanfelügyelő sóhajva, mikor átolvasta.

— Nem tehetek ellene semmit... Adja be holnap a kérvényt!

Mikor Polzuhin eltávozott, a tanfelügyelő elfogta az útalat.

Nyomorult! — sziszegte le s föl járva. Mégis elérte célját ez a haszontalan szoknyahős licúr, csúszó-mászó barom!

Dühösen az ajtó felé köpött, de hirtelen zavarba jött, mert éppen belépett a kincstári hivatal igazgatójának felesége.

— Csak egy percre, csak egy pillanatra — kezdte öngyámsága. — Üljön le, komám uram s hallgasson meg figyelmesen. Nos, azt beszéllek, hogy önöknél üresedés van... Ma vagy holnap felkeresi önt egy fiatal ember, Polzuhin... Az igazgatóné felesége, a tanfelügyelő pedig oly zavart, elhomályosuló szemekkel bámult rá, mint aki ajulni készül, bámult és udvariasan mosolygott.

Midőn másnap Vremenszkyt fogadta hivatalában, nem merete megmondani neki az igazat. Zavarban volt, hebegett, nem tudta, hogy kezdje, mit szóljon. Mentegetődni akart a tanító előtt, kimondani az igazat, de akadózott a nyelve, mint a reszeg embere, a tüle égett, bántotta, bosszantotta, hogy saját hivatalában, alárendeltje előtt kell ily kellemetlen szerepet játszania. Hirtelen az asztalra ütött, felugrott s indulatosan fölkiáltott:

— Az ön számára nincs állás! Nincs és nincs! Hagyjon békében! Ne zavarjon! Hagyjon kérem békében!

— És kiment a hivatalból.

A tisztaság érdekében.

A közegészségtan bebizonyította, hogy az összes fertőzőbetegségek melegágya a szenny, a piszok: az ellenük való védekezésben eddig leghatalmasabb fegyverünk: a tisztaság. Tisztaság a lakásban, a levegőben, a táplálkozásban, a ruházkozásban, de elsősorban az emberi testen magán!

Nem csodálatos dolog-e, hogy jómódú kultúremlerek, — akik hetenkint többször s naponta fürdenek — nem gondolnak arra, hogy a cselédségük: a szakácsnő, aki ételüket készíti, a dajka aki a család személfényét táplálja: legalább egyszer hetenként megfürödjének? De mikor és hol fürödjék az a házi cseléd, akinek két hétben egyszer van pár órai kimenője! Hát az a pélegény, aki félig meztelenül dagasztja a mindennapi friss sáteményünket, vajjon mikor fürdik? És a mérsáros, a hentes, a kofa és sok-sok más szükségleteinket szolgáló ember szennyes vagy tiszta volta közömbös lehet-e előtünk? Vagy azoknak a szegénysorsú gyermekeknek a testi tisztátalansága, kikkel gyermekeink együtt látogatják a népiskolát, veszedelmet a többi, bármennyire ápolt, gondozott, tisztántartott gyermekekre nézve?

Ezeket a kérdéseket vetette fel dr. Weinberger Miksa nyolc év előtt a Budapesti Orvosi Körben, reámutatván a kulturáltabb államoknak már meglévő népfürdő intézményeire: és ez az előadás adta a kiinduló pontját az Országos Magyar Népfürdő-Egyesület megalapításának. Szívesen szegődtek melléje mindazok, — orvosok, higiénikusok, sociológusok, humanisták, — akik nem tudnak minden hiányt, minden kulturáltatlanságot azzal elűzni, hogy: hja Németország, Franciaország — az más!

Nyolc éve propagálja az Országos Magyar Népfürdő-Egyesület a tisztaság fontosságát: írnak, agítálnak, brosürakat terjesztenek kérve és kéretlenül szerte az országban. Erős akciója volt az egyesületnek az a két év előtt tartott ankét, melyet a gyári fürdők érdekében hívott össze Batthyány Lajos gróf, az OMNE elnöke. Az ankétén hivatalosan képviseltette magát a belügyi és kereskedelemügyi miniszter, a székesfőváros, a GyOSz., számos más munkaadó és munkásszervezet, az Orvosi Kör; kirendelték hivatalból az ipari főfelügyelőket és száznál több érdeklődő vett részt a két napig tartó tanácskozáson, melynek leszűrt eredményeit terjeszti az OMNE úgy a gyárosok, mint a munkások között.

Gyakorlati eredménye — a válságos gazdasági viszonyok miatt — ennek az akciónak is alig volt eddig. Az utóbbi években alig épült gyár és a fürdők alig szaporodtak nehánnyal. Legnagyobb megértésre azonban a székesfőváros polgármesterénél, Bárcy Istvánnál talált az egyesület. Bárcy felkarol minden akciót, melyről látja, hogy hasznára válik az ő szeretett városának; és azért szívvel-lélekkel melléje állt az egyesületnek is. Az új községi népiskolákat sorra felszerelték iskolafürdőkkel; a népház, a népszálló, a városi kislakások telepeket fürdőkkel látták el és a palotai-úti telep nyilvános népfürdőt kapott. Az ő megértése és pártolása folytán jut a Népfürdő-Egyesület a kőbányai fürdőhöz is, melyet olcsó népzuhany fürdőkkel kiegészítve, legközelebb fog a X-ik kerület lakosságának rendelkezésére bocsátani.

Kilátás van arra is, hogy a VI. kerület munkáslakta vidéken, ahol a főváros még a folyó évből újabb kislakások telepet épít, egy nagyobb szabású népfürdő is fel fog épülni, és az OMNE kezelésébe adatni; talán ilyen konkrét üzemléddakkal könnyebb lesz felrázni azt a közönyt, azt a nemtörődömséget, mely a mi közéletünket — különösen a vidéket — jellemzi minden

kulturális és sociálhigiénés kérdéssel szemben.

Hazánkban tizenhárom millió ember él oly városokban és községekben, ahol nyilvános téli-nyári melegfürdő nincs. Addig nyugodnunk nem lehet, míg a tanuló gyermek az iskolában, a munkás a gyárban, a katona a kaszárnyában és minden szegény ember a népfürdőben módot talál arra, hogy testét — legalább egyszer hetenként — melegvízzel és szappannal alaposan letisztíthassa.

Tisztaság nélkül nincsen egészség, nincsen kultúra!

Hirek

Zombor. A trónörökös pár tragédiájával kapcsolatban tudvalevőleg az a hír terjedt el, hogy az idej nagygyakorlatok elmaradnak, miután Ferenc Ferdinánd főherceg, az egész haderő főfelügyelője volt s a gyakorlat terveit is ő készítette. E hír még nem nyert megerősítést s állítólag a nagygyakorlatot a fentiek dacára megtartják. Tény ugyanis, hogy a zombori közös ezredhez még semmiféle értesítés nem érkezett a nagygyakorlat elhalasztására nézve, aminek folytán változatlanul folynak arra az előkészületek. —

Szabadka. Szokatlanul hosszas vajudás után, a szabadkai üzletvezetőség vezetőjének kirendelése ügyében megtörtént a végleges intézkedés. A kereskedelemügyi miniszter üzletvezetővé Ráner Ödön főfelügyelőt, a szegedi üzletvezető-helyettesét nevezte ki Szabadkára. Ráner Ödön a legképzettebb vasutasok egyike, aki kiváló szaktudása mellett a személyzet körében is igen nagy népszerűségnek örvend és így Szabadkának nem csak közgazdasági és kereskedelmi érdeket tekintve jelent nyereséget Ráner Ödön, hanem egyéniségénél fogva ez a választás a vasutasok jövő sorsára nézve is megnyugtató lesz. Az új üzletvezető hivatalát augusztus elsején foglalja el s akkor veszi át az üzletvezetőség vezetését Bernáth Kálmán üzletvezetőtől, akitől a tisztviselői kar július 30-án vesz búcsút. Bernáth Kálmánt a tisztviselők meleg ünneplésben óhajtják részesíteni annál is inkább, mert Bernáth Kálmánban, dacára zárkózott természetének, a vasutas érdekek erős istápolóját vesztik el. Ráner Ödön kinevezésének publikálásával, mint jelentik, a más üzletvezetőségeket érintő fontosabb személyváltozásokat közlésezi az államvasutak igazgatósága s hamarosan betöltést nyerne mindazok a vezető állások, melyek eddig üresek voltak. Az újabb nyugdíjazások, melynek listáját már szintén összeállították, legközelebb kerülnek nyilvánosságra s ennek eredménye lesz az, hogy novemberre igen sok előregedett főtisztviselő ad helyet a munkás fiatal generációnak. — A választók összeírása a bizottság előtt megkezdődött, de úgy látszik, az eddig választójog nélkül való polgárok nem igen vágyakoznak a választójog után. Nem, még az ipari munkásság sem, amelynek vezetői pedig legjobban panaszkodtak föl azokat az állítólagos visszaéléseket, amelyekkel a törvényhatóságokban joguktól akarják megfosztani a választókat. Ez a közömbösség valóban sajnálatos. A kormány intenciója az, hogy az új törvény keretében mindenki, akinek választói jogosultsága van, a választójogához hozzá is juthasson. Hogy az összeíró küldöttségek e tekintetben semmiféle nehézségeket ne támasszanak, arra nézve a kormány egyenesen utasította is őket. A küldöttségek pedig általában kifogástalanul végzik a munkájukat. Ezzel szemben, legfőbb akadály a polgárság és a munkásság közömbössége. Szabadkán már vasárnap megkezdtek működésüket a választókat összeíró bizottságok. Amde mindmáig nagyon kevés munkájuk akadt. A bizottságok tagjai szép nyugodtan szivarozhatnak s a legkimerítőbb eszmecsereket folytathatják az időjárásról meg a termésről. Azt kellett hinni pedig, hogy a választójogért esengők sokasága, füllasztó tolongása annyi dolgot ad majd nekik, hogy verjejtekeztető nagy munkájukért föl kell emelni kárpótlásul a napidijukat. De bizony tolongásról szó sincs az összeírásra kijelölt helyiségekben, legfőkébb lézengésről, mert alig-alig vetődik be azokba egy-egy valóban öntudatos, a politikai jogát megbecsülő polgár. — *A m. kir. államvasutak szabadkai üzletvezetősége* a Baján tervezett villamostelep céljaira felajánlotta a városnak a máv. tulajdonát képező volt Spitzer-féle szeszgyárat, akár örökaron, akár méltányos évi bérért hosszabb lejáratu bérleti szerződés alapján. A város az ajánlattal legközelebb foglalkozik.

Uj csendőrör. Ujvidéken a belügyi és honvédelmi miniszter rendeletéből kifolyólag csendőrségi őrsöt szerveztek, melynek hatásköre legközelebbi körzetre terjed.

Különlegességek
cipő, szandál, kalap, nyakkendő és fehérneműkben.
Nagy választékban kaphatók KARDOS-nál, Kulán

Bácsmegeye központi választmánya július 9-én tartott ülésén választotta meg a vármegye választókerületeire az összeíró küldöttségeket Scultéty Ferenc alispán elnöklése mellett. Eszerint az apatiniban 6, a bácsalmásiban 5, a hód-ságiban 6, a kerényiben 5, a kulaiban 6, az óbecseiben 5, az ófutamiban 7, a palánkaiban 7, a regőczeiben 5, a titeliben 4, a topolyaiban 7 és végül a zentaiban 8 összeíró küldöttség fog működni.

Kiss Gyula óverbázi községi jegyző, a vm. jegyzőegyesület elnöke szabadságát a Keleten töltötte; nagyobb társas kiránduláson vett részt. Konstatinápolya, valamint Kisázsia gyönyörű partjait szemlélte meg a kiránduló társaság. — Kiss Gyula a napokban újra elfoglalta hivatalát.

Eljegyzés. Biró Béla, az uverbázi Singer és Link nagykereskedő cég belfagya eljegyezte Reizman Annát Kisvárdán.

A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség új főnökévé a pénzügyminister Raab Béla zombori m. kir. pénzügyi számtanácsost nevezte ki, akit egyben pénzügyi tanácsossá léptetett elő.

Egy szabadkai fiú karrierje. Tompa Béla, aki a szabadkai főgimnáziumban tett érettségét és a színészeti akadémiát végezte, mint jeles enekes-bonvivánt Kecskeméten, majd Nagyváradon volt a közönség kedvence. Most a budapesti Nemzeti Színház szerződtette tagjául.

Haláleset. Milassevits Antal, aranyéremkereszt, nyug. mélykúti községi jegyző, a bácsmegeyei jegyzői egyesület megválasztott örökös elnöke július 15-én 97 éves korában Baján elhunyt. Kiterjedt és előkelő család gyászolja az érdemes nyug. jegyzőt. Temetése e hó 17-én igen nagy részvét mellett ment végbe és a jegyzői egyesület nevében Berecz Károly gombosi jegyző, egyesületi alelnök tett koszorút a ravatára.

Ujvidéken ismeretlen okból kigyuladt a Reich és Lebherz cég kocsigyára, mely a délvidék egyik legnagyobb ilyenmű vállalatja. A közönség ezrével tödült a vasúti sínek mentén elterülő telephez, ahonnan hatalmas lángok és fojtó füst csaptak ki. A tűz a fűtőházban keletkezett és átterjedt a fűrészházra. A gyorsan megjelent tűzoltóság nagy erőfeszítéssel sikerült csak a tüzet lokalizálni. A kár nagysága bizonytalan, de biztosítás révén minden megtérül.

Baja. Nádasy szinagagató kártérítési pert indított a „Baja” című hetilap szerkesztője: Gauder István rk. s. lelkész ellen, valamint a kiadó nyomdatulajdonos ellen, mert a lap vallás-erkölcsi szempontból kritizálta az előadott darabokat. Nádasy keresetében előadja, hogy a cikk alkalmas arra, hogy a közönség egy részét a színházról távol tartsa. Kárát 980 K-ra becsüli és ennek erejéig indította a kártérítési pert. Most kíváncsian várják, miként fog dönteni a bíróság ebben a perben, melyre az új sajtótörvény adott módot az igazgatónak.

Kitüntetés a halál után. Tóth József magyarkanizsai gazdag nagybirtokosnak, volt orsz. képviselőnek, aki birtokán gyönyörű templomot építtetett, X. Pius pápa 1914 júniusi kelettel a Szent Gergely lovag méltóságát adományozta. Az erről szóló okmány, mely a pápa és Merry del Val bíboros államtitkár aláírását viseli, a minap érkezett Kalocsára. Tóth József azonban időközben meghalt.

Jegyzőválasztás. Léh Ferenc őrszállási aljegyzőt — a pestmegeyi Orgovány nagyközség jegyzőjévé választotta.

Egyetemi tanárból gyáros. A megszünt pozsonyi jogakadémiának tanárai, amennyiben az új egyetemnél elhelyezést nem nyertek, új pályaválasztás előtt állottak. Dr. Katona Mór, a magánjog tanára társként belépett a Menzel-féle pozsonyi aszfalttörlő-lemes gyárba.

A torontali szőnyeggyár, mely tudvalevőleg Dungszyk tulajdona, üzemet újból felvette. A gyár műszaki vezetője Bartos Miklós, a kereskedelmi vezetést ideiglenesen Szabó Adolf látja el.

Kitüntetés. Bedov Milán mozsori községi bírónak 25 éves bírói működése alatt kifejtett tevékenysége elismerésül a király a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta. Az átadás e hó 12-én volt. Zákó Milán orsz. képviselő jelenlétében Szemző János főszolgabíró tüzte föl az érdemkeresztet a bíró mellére. Az ünnepélyt 150 terítékű bankett követte.

A kulai állami polgári fiú- és leányiskola igazgatójává a V. K. Minister Tolnay János eddigi községi polgári iskolai igazgatót nevezte ki. — A minister még öt új tanerőt fog legközelebb ide kinvezni.

Aviatika. Dobos István okl. pilóta e hó 16-án Kulán a vásártéren Svachulay monoplánján nagy közönség jelenlétében repült és igen sikerült mutatványait nagy érdeklődéssel nézték és végül zajosan eljeneztek. — Dobos szombatán délután Verbászon repült.

A kulai posta- és távirat hivatásban július 16-tól kezdve reggel 7 órától este 9 óráig van rendes szolgálat. Táviratok, ajánlott levelek tehát most már reggel 7-től este 9-ig feladhatók és a telefon is használható.

Változás a kulai pénzügyőrségnél. Lázár Vilmos kulai pénzügyőri szemléző Óbecsére helyeztetett át. Helyét Franyó János szabályi szemléző foglalta el.

Községi közgyűlés volt f. hó 16-án Kulán. Kugler Béla közs. jegyző megható szavakban emlékezett a gyilkos merényletnek áldozatul esett trónörökösökről és fenséges neijéről, majd dr. Hoffmann Károly kalocsai kanonok volt kulai plebános elhunytát jelentette. Ezután felolvasta a községi jegyző báró Vojnits István v.b.t.t. országyűlési képviselőnk következő levelét:

Tekintetes Községi Képviselőtestület Kula. Hálás köszönettel vettem mult hó 16-áról kelt megtisztelő értesítéseteket, hogy a 12-én tartott közgyűlésükön, az ottani polgári fiú- és leányiskola felállítás tárgyában tett közreműködésémet jegyzőkönyvi elismerésben részesíteni méltóztattak. Mindenkör készséggel és örömmel állok szolgálatukra és szerencsésnek érzem magam ha közérdekű céljaik előmozdításánál csekély lehetőségek szerint közreműködhetem. Megtisztelő figyelmeiket ismétellen megköszönve, kiváló tisztelettel melletl kész hívük

Budapest, 1914. jún. 5.

Vojnits István.

Ezután a következők kerültek elintézésre, illetve tárgyalásra: A vármegye törvényhatósági bizottsága a következő községi határozatokat hagyta jóvá: A Czucz-féle ház eladását. — A községi alapok elhelyezését a kulai takarékpénztárakban. — A piaci szabályrendeletet. — A bélapusztai iskola építési költségét. — A telefont a községi orvos részére bevezetni rendelte, azonban a községi közgyűlés ezt a vármegyei határozatot megfélebbezni rendelte. —

A községi segédjegyzők lakbéré tárgyában hozott vármegyei határozat tudomásul vétetett. — Az iskolába be nem iratkozott tankötelesek összeíróinak napidíja 4 K-ban állapított meg. — Hercenberger (Lakatos) Károly és Lakatos Reminicki Julia kulai illetőségűeknek el nem ismertettek. — Végül az 1913. évi közpénztári számadások tárgyalása következett, melyhez a vm. törvényhatósági bizottsága főt. Ödry Lajos kulai rk. plebánost küldte ki elnök gyanánt. A hatalmas számadás, mely úgy a községi jegyzőnek, mint derék munkatársainak munkabírásáról tanuskodik, sok időt vett igénybe s egy ülésre elég lenne e tárgynak kitűzése.

Kula községnek bizony igen nagy, de rendezett háztartása van: az összes bevételek 260 ezer K-án felül, míg az összes kiadások 257 ezer K-n fölül voltak. A község vagyona 333 ezer K-nyi értékpapír, illetve készpénz betét. A számadást a közgyűlés tudomásul vette és a szokásos felmentvényt megadta. Itt jegyezzük meg, hogy a község 1912. évi számadásait úgy az állami mint a vm. számvevőség teljesen rendben találta. —

A kulai plebános fogadtatása. Vasárnap d. u. 4 órakor érkezik Ödry Lajos, a kulai új plebános a Bácsfeketehégyről jövő vonattal, hogy plebániáját elfoglalja. Fogadtatására a község, a hitközség nagy előkészületeket tettek. A politikai község nevében Kugler Béla jegyző, a hitközség nevében Lederer Gusztáv kir. ítélőtáblai bíró, világi elnök, míg a templomban Pótz György, káplán fogják üdvözölni. Az egyházi szertartás végeztével hitközségek, testületek, hivatalok fogják üdvözölni az új lelkipásztort.

† **Szegedi József.** A kulai rk. tanítótestületnek gyásza van. Egyik képzett tagja, aki még egy évtizeddel ezelőtt agilis tagja volt a kulai társadalomnak, hosszas szenvedés után e hó 12-én éjjel elhunyt 57. évében. Kulán 35 évet töltött s így generációknak volt első oktatója. Neje, két gyermeke és számos jóbarátja gyászolja a korán elhunytat. Nyugodjék az Úrban!

Uránia-mozgó név alatt e hó 16-án nyílt meg Kulán egy modern berendezésű fényjátékház.

Eljegyzés. Beck József kulai kereskedő eljegyezte Fürstner István kulai földbirtokos leányát, Erzsikét.

Az ujalánkai ártézi kút fúrása közben 215 méter mélység körül a legszebb, fénylő és tiszta fekete kőszénre akadtak, úgy hogy ha most Palánkán pénz lenne és vállalkozási szellem, ki tudja, mily kincset lehetne a föld gyomrából kiaknázni?! 180—190 méter mélységből vörös, piszkos fehér, szép kék, majd pedig sárgás kővek jöttek felszínre, 200 méter mélységnél pedig szenesedő fa és apró (gyík) csontvázak, 205 m mélységnél csigaházak, kagylók és csillám. Aztán kavicsos homok, agyag és megint kő következett, míg 217—220 méter mélységből most már langyos ártézi víz ömlik bőven a hármás Palánka ezen legmélyebb ártézi kútjából. Geológiai szempontból most volna csak érdekes és érdemes a tovább fúrás, ami azonban ezen község kicsinységénél és szegénységénél fogva — sajnos — már csak azért is lehetetlenség, mert bár ezen ártézi kút, mire teljesen elkészül, Ujalánka községnek 9000 K-ba kerül, mégis — ugyanakkor, amikor a kormány a nagy és anyagilag erős Palánka községnek 6000 K és az Ujalánkánál szintén sokkal nagyobb és vagyonosabb Borócznak 3000 K segélyt adott, a tehetetlen, kicsiny és szegény Ujalánka községnek — ahol pedig a nagy mélységnél fogva a fúrás a legdrágább és legköltségesebb, csak 1500 K segélyt juttatott, de emellett, — amit más községtől eddig még meg nem követelt, — egyuttal kötelezte a községet, hogy a törvényhatósági út melletti vízelvezető árkot 1200 K költségen erős cement beton burkolattal lássa el, mi által a tényleges segély tulajdonkép 300 K-ra zsugorodott össze. Ha módjában lenne Ujalánka községnek még csak 100-200 méterrel mélyebbre furatni ártézi kútját, ha még csak 5000-6000 K-t áldozhatna e célra, bizonyos, hogy most már vagy hasznosítható gázra, vagy pedig forró ásvány (gyógy-) vízre akadna. Ha akadna mecenás, aki támogatná a községet, ki tudja, hogy a hármás Palánka egy-

két évtized mulva mint fejlődhetnek, lakossága mint gazdagodhatnak! — Igy azonban bele kell törödni abba a régi igazságba, hogy a szegénység kerékkötője minden haladásnak, minden fejlődésnek, — s ezért akarva, nem akarva le kell mondani a legszebb reményekről is. A most talált 220 méter mély — közsén közötti — forrás ártézi vize ez időszertint vegyi vizsgálat alatt áll. Az ezen kutat furó vállalkozó, Trezn Mátyás ujalánkai gépész lakatos itt is bebizonyította, hogy kiváló és megbízható jó iparos, aki amit vállal, lelkiismeretesen, ügyesen, szakértelemmel és jól végzi el s ezért nincsen szükség arra, hogy idegenből való kútfúrót hozassunk, mikor közönségünkben ide haza, köztünk, a mi járásunkban is van jeles kútfúró, lelkiismeretes, olyan vállalkozó, aki jó hírnevét jó munkával akarja fenntartani. p.

Szerk. üzenetek.

Építésnek. Amint látja, mai számunkban már ki is van írva a versenytárgyalás a kulai polgári iskolára. Vadász terve ha nem is volt a legolcsóbb, de a megoldás, a beosztás a legpraktikusabb volt. A bizottságnak nem álltak díjak rendelkezésére, de nagy elismeréssel bírálták el a többi pályázót is. A második helyen állt Szabó Elemér budapesti (V. Úgyv. utca 17) tervező-építész terve, aki egy igen szép földszintes és emeletes megoldást mutatott be. Sárkány budapesti mérnök kétemeletes megoldást, Schneider és Kunz uverbázi építészek szintén szép terveket mutattak be. A bizottság teljesen pártatlan volt és a legjobb tervet fogadta el. E tervet a ministerium műszaki osztálya egészen jóváhagyta.

A közönség köréből.

A Déldunavidéki h.e. vasutak tekintetes Igazgatóságának

Budapesten.

Bizonyára tudomása van a tek. Igazgatóságnak arról, hogy a bácsfeketehégy-palánkai vonalán az I. és II. osztályú utasok részére nincs folyosós kocs, hanem már egy év óta özönvíz előtti időből származó „tyúk-ketrec” be zárják be a szerencsétlen utast. — Tessék csak egyszer egy ily utat Palánkától Bácsfeketehégyig egy ily tyúkketrecben megtenni — tikasztó hőseghen az alacsony szűk levegőtlen fülkében mozdulatlanul és lezárva órák hosszat utazni . . .

Hát csakugyan így „muszáj” ennek lenni tek. Igazgatóság?

A zombor—óbecsei vonalon még csak van egy régi „termes kocs” — de a palánkai vonalra már ilyesmi sem jutna?!

Lehetetlen ez tisztelt intéző urak s higgyék el, hogy e vonalmenti községek nem azért áldoztak százezreket e vonalra, hogy most a nem éppen irigylendő törzsrészvényesek tyúkketrecben szállíttassanak Bácsfeketehégytől Palánkáig és vissza. Talán már elég volt ebből a kínzó kamrából és nyomatékosan fognak fellépni ha kell, hogy ez a vonal ne emlékeztessen egészen Stephenson idejére . . . Kérjük a tek. Igazgatóságot, hogy azonnal intézkedni sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel

A Palánka—bácsfeketehégyi vonal mentén lakó utasok.

2822 sz. 1914

Pályázati hirdetés

Csurog községben ujonnan létesített községi állatorvosi állásra augusztus 5-iki határidővel pályázatot hirdetnek.

Felhívom pályázni szándékozókat, hogy oklevelük hiteles másolatával, születési anyakönyvi kivonatával felszerelt kérvényüket fenti határidőre hozzám nyújtsák be. A szerb nyelv tudása megkívánatik. Később érkező kérvényeket figyelembe nem veszek. Az állás javadalma:

1) Évnegyedi előleges részletekben fizetendő 1600 K fizetés.

2) Szabályrendeletileg megállapított hűsvizsgálati díjak.

3) Magángyakorlat után a községi szabályrendeletben megállapított díjak szedése.

Zsablya, 1914 július 14.

Főszolgabíró szabadságon Molnár Imre szolgabíró

Ingyen lakást

kap egy asszony vagy gyermektelen házaspár — tisztogatás ellenében

Kohlhammerknál, Kula

Versenyárgyalási hirdetmény.

Alulírott községi előjáróság a Kula községben létesítendő
állami polgári fiú- és leányiskola építési munkálatainak
biztosítása céljából zárt írásbeli versenyárgyalást hirdet.

A munkálatok a következők:

I. Építési munkálatok.

1) Föld, kőműves és elhelyező munka.	10) Tölgyfa padozati munka.
2) Vas munka.	11) Asztalos, lakatos, mázó és üveges munka.
3) Műkö munka.	12) Redőnyök.
4) Ács munka.	13) Felírási zománc táblák.
5) Tetőfedő munka.	14) Szobafestő munka.
6) Vasbeton munka.	15) Szobrász munka.
7) Bádógos munka.	16) Kút munka.
8) Burkoló munka.	17) Kályhák és takarékos tűzhelyek.
9) Falburkoló munka.	

II. Szerelési munkák és alternatívák.

18) Villamos világítás, villámhárító és vil- lamos csengők.	20) Központi fűtés (alternatívaképen).
19) Szenyvízderítő telep (alternatívaképen)	21) Vízvezeték és csatornázás.

Ajánlat tehető vagy az egyes munkanemekre, vagy több munkanemre, vagy általában az összmunkákra. Azonban az összmunka vagy csoportmunka ajánlattevők túrni tartoznak azt, hogy ajánlataikból egyes munkanemek esetleg kivethetők s más ajánlattevőknek odaitéllhetők legyenek.

A versenyezni óhajtók felhívattak, hogy „Ajánlat Kula községben létesítendő állami polgári fiú- és leányiskola építési munkáira“ felírással ellátott, pecséttel lezárt borítékba helyezett ajánlataikat 1914 augusztus 15-ik napjának d.e. 9 órájáig alulírott községi előjárósághoz közvetlenül vagy posta útján nyújtsák be.

E határidőn túl érkezett, vagy távirati úton tett, a megállapított feltételektől eltérő vagy egyébként a közszállítási szabályrendeletnek meg nem felelő utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlathoz az ajánlati összeg 50°-át kitevő bánatpénznek Kula község letétpénztáránál történt letételéről szóló nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata, vagy a bánatpénz elküldését igazoló postai feladóvevény csatolandó.

Bánatpénzül óvadékképes értékpapír is letehető, azonban magához az ajánlat-hoz sem készpénz, sem értékpapír biztosíték nem mellékelhető.

A versenyárgyaláson bárki részt vehet, aki a munka végzésére törvényes képesítéssel, vagy iparengedéllyel bír. Azon ajánlattevők, kik vállalatuk tárgyát képező munkák teljesítésére a törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlataikban a munkaképesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Az ajánlatok alulírt előjáróság által 1914 augusztus 16-án d.e. 9 órakor fognak felbontatni. A versenyárgyaláson az ajánlattevők vagy képviselőik jelen lehetnek.

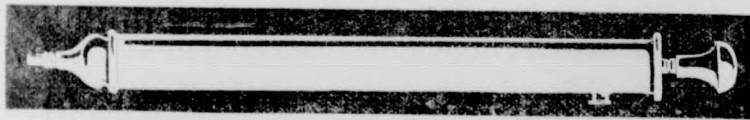
Egyebekben a közszállítási szabályrendelet, a 28735-1911 K. M. sz. alatt kelt vállalati általános és részletes feltételek, a versenyárgyalási feltételek, a szerződési pontozatok és az összes tervek az irányadók, melyek megtekinthetők Kula község jegyzői hivatalában, valamint a tervező és művezető Vadász Pál okleveles építész-mérnök szabadkai irodájában. A vállalati általános és részletes feltételek, melyek a 28735-1911 K. M. sz. alatt adattak ki, az Atheneum könyvkiadó társaság cégnél Budapesten kaphatók, azonban a fenti helyeken is megtekinthetők és lemásolhatók.

A versenyárgyalási feltételek, az ajánlati minta és a költségvetési űrlapok oldalankint 30 fillérért, az összes részletes építési tervek pedig 60 K-ért kapható a tervező építésznél, vagy a községi előjáróságnál.

Kula, (Bácsmegeye) 1914 július 12.

Kugler Béla
jegyző

Zimmermann Miklós
bíró

OZONOL a legideálisabb
légfertőtlenítő **FEGSKENDŐ**

tartós és szolid kivitelben.

Jobb magánházak, intézetek, kávéházak, mozi, étterem stb. részére nélkülözhetetlen.

SWEEPER VAC (SWIPERVEK)

A világ legtokéletesebb porszívógépe!

Több 100.000 használatban. Kezeléséhez egy személy elegendő. Egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Számátalan helybeli és környéki referencia. Ára készpénzfizetés mellett 80 K. Árjegyzék frankó.

Katoná és Társa Budapest II. Henger-utca 1.

SUGAR JÁNOS
teherszállító vállalata
KULA (Kossuth Lajos-utca)

Pongrács A. Sándor
úrissabósága
KULA (Ferenc József-teri bérpalotában)

ULTREFORM befőttes
üvegek minden nagyságban kaphatók
Jurszik Jánosnál Kula

Chrom talpu **Szandál**
Ifj. Kovács J.I. cégnél, Kula

Pályázati hirdetmény

Bogyán kisközségben ujonnan rendszerezített

községi szülésznői állásra

1914 szeptember 1-ig terjedő határidővel pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása:

1) A községi közpénztárból havi előleges részletekben évi 120 K.

2) Az állampénztárból szintén havi előleges részletekben évi 100 K helyi pótlék.

3) Szülés esetén nappal 3 K, éjjel 4 K látogatási díj, mely díjért a beteg 8 napig egyszersmind ápolandó.

4) A bába lakásától számított két kilométernyi távolságon túl természetbeni fuvar úgy kilométerenként 30 fil. fuvardíj.

Hódság, 1914 július 7.

Szemző Károly
főszolgabíró

2-3

2178 sz. 1914

Árverési hirdetmény.

Kishegyes község előjárósága közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező s az 1883. XX. tc. 2. §-ában a 200 katast. holdon felüli birtokosok részére biztosított jogok fenntartása mellett gyakorolható vadászati jog 1914 augusztus 1-től 1925 február 1-ig terjedő időre a legtöbbet igénynek négy tagban bérbe fog adatni.

Az árverés Kishegyes községhezánál 1914 július 30-án d.e. 9 órakor fog megtartatni.

Árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekinthezők.

Kishegyes, 1914 július 10.

Limbek Pál jegyző 1-2 **Csernik Benjámín** bíró

4439 sz. 1914

Pályázati hirdetmény

Bácsordas községben megüresedett
községi állatorvosi állásra
július 25-iki határidővel pályázatot hirdetek.

Felhívom pályázni szándékozót, hogy oklevelük hiteles másolatával, születési anyakönyvi kivonatával felszerelt kérvényüket fenti határidőre hozzám nyújtsák be. A később érkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

Az állás javadalma:

1) Havi előleges részletekben fizetendő 1600 K fizetés.

2) Szabályrendeletileg megállapított húsvizsgálati díjak.

3) Magángyakorlat után a községgel egyezségileg megállapított díjak szedése.

Hódság, 1914 július 2.

2

Rumbach, szolgabíró

GÖZMOSÓ

fehérenmű és vegytisztító intézet
KULA a kir. jbirósággal átellenben
SZÓTÉR ANTAL

Olcsó pénskölcsönök

4¹/₂^o-os kamatláb mellett teljesen kifizetve 100-at 100-ért magyarországi, horvátországi és szlavóniai földekre. Miután bankházunk vállalja az összes felvételi költséget, kölcsönvevő, előzetes kiadás nélkül, a teljes pénzt kézhez kapja kifizetve.

Földbirtokok parcellázása igen kedvező feltételek mellett.

Hercog Fivérek bankháza
Szabadka (Kossuth-utca)
Fiók: ÓBECSE Plebánia-utca